

Οι ΗΠΑ μετά την εκλογή Τραμπ: Κρίση, πώλωση και αντίσταση

Του Γιώργου Πίττα

Αναδημοσίευση από την Εργατική Αλληλεγγύη

Η εκλογική νίκη του Τραμπ και η ανάδειξή του στην θέση του νέου προέδρου των ΗΠΑ έχει γίνει η αιτία για να εκφραστούν μια σειρά από απόψεις και αναλύσεις που έμμεσα ή άμεσα καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι η ευθύνη ανήκει στους αμερικανούς ψηφοφόρους που είναι αντιδραστικοί.

Η γραμμή ότι «φταίει ο κόσμος» μοιάζει να τους βολεύει όλους. Βολεύει τον Τραμπ που αναδεικνύεται σαν εκφραστής του λαού. Βολεύει όλους όσους θέλουν να αξιοποιήσουν τη νίκη του διεθνώς, την Λεπέν και την/τον κάθε επίδοξη/ο Λεπέν. Βολεύει την ηττημένη των αμερικάνικων εκλογών και πουλέν του επιχειρηματικού και στρατιωτικού κατεστημένου, την Κλίντον να εξηγήσει την ήττα της. Με τον ίδιο ακριβώς τρόπο, βολεύει το City του Λονδίνου να εξηγήσει την δική του ήττα του με το brexit. Αναπαράγεται επίσης από την «υπεύθυνη» αριστερά. Είτε για να καλύψει τα αδιέξοδα και τα εφιαλτικά αποτελέσματα στα οποία μπορούν να οδηγήσουν οι συμβιβασμοί της, στις ΗΠΑ, στη Βρετανία, στην Ελλάδα. Είτε για να χειραγωγήσει με έναν έμμεσο τρόπο τον κόσμο στην ιδέα «ΣΥΡΙΖΑ και πολύ σας πάει γιατί υπάρχουν και χειρότερα». Αλλά δεν βολεύει την πραγματικότητα.

Καταρχήν όσον αφορά το μέγεθος της επιτυχίας του Τραμπ: Πρώτον, το ζήτημα της αποχής. Σε αυτές τις προεδρικές εκλογές η συμμετοχή ήταν 55,6%, μια από τις πιο χαμηλές συμμετοχές των τελευταίων χρόνων. (Το 2004 ήταν 60,1%, το 2008 αντίστοιχα 58,2%, το 2012, 54.9%). Δηλαδή, ο Τραμπ και η Κλίντον πήραν στο σύνολο του πληθυσμού με δικαίωμα ψήφου ένα ποσοστό που αναλογεί στον καθένα τους μόλις το 25%. Αυτό δεν δικαιολογεί με τίποτα οποιαδήποτε ανάλυση περί σαρωτικής συντηρητικής «στροφής» στην κοινωνία.

Δεύτερο, ο Τραμπ εκλέχτηκε πρόεδρος χωρίς να βγει καν πρώτος! Για την ακρίβεια πήρε 60.265.858 ψήφους και 47,3%, δηλαδή περίπου μισό εκατομμύριο ψήφους και 0,5% λιγότερο από την Κλίντον που πήρε 60.839.922. Ακόμα και οι εκλογές του Καραμανλή το 1956 με το λεγόμενο «τριφασικό» εκλογικό σύστημα θα ζήλευαν το εκλογικό σύστημα των ΗΠΑ! Μια σύγκριση που επίσης μας βοηθάει να κατανοήσουμε τις υπερβολές για το «φαινόμενο Τραμπ» είναι αυτή με τα αποτελέσματα των υποψηφίων προέδρων, Δημοκρατικών και Ρεπουβλικάνων, στις αναμετρήσεις του 2008, του 2012 και την φετινή. Ο Τραμπ είχε το ίδιο ποσοστό με τον Ρόμνεί το 2012 και περίπου όσες ψήφους είχε πάρει ο Μακκίν το 2008, στις αναμετρήσεις στις οποίες ηττήθηκαν με διαφορά από τον Μπάρακ Ομπάμα.

Πώς κατάφερε να νικήσει λοιπόν ο Τραμπ; Σύμφωνα με το αμερικάνικο εκλογικό σύστημα, το αποτέλεσμα έκριναν οι νίκες σε πολιτείες κλειδιά, πολλές από αυτές προπύργια των Δημοκρατικών, όπως το Μίτσιγκαν, το Γουινσκόνσιν, την Πενσυλβάνια. Σε αυτές τις πολιτείες οι ψήφοι που πήρε το Δημοκρατικό Κόμμα έπεσαν αντίστοιχα κατά 13%, 10% και 9% συγκριτικά με τις προηγούμενες εκλογές το 2012.

Δεν συνέβησαν βέβαια αυτά επειδή οι ψηφοφόροι έγιναν σε μια μέρα οπαδοί της Κου Κλουξ Κλαν, ούτε σε αυτές τις πολιτείες ούτε γενικότερα. Σε πανεθνική κλίμακα, στα έξι το πολύ το 52% των ψηφοφόρων έθετε σαν βασικότερο ζήτημα αυτό της οικονομίας, ενώ δεύτερο με ένα πολύ χαμηλό 18% το ζήτημα της τρομοκρατίας και ακόμα πιο χαμηλά το ζήτημα της μετανάστευσης, που ήταν

κυρίαρχο στην ατζέντα του Τραμπ.

Χωρίς πλειοψηφία

Από τα παραπάνω γίνεται κατανοητό ότι ο Τραμπ δεν πέτυχε κανένα θρίαμβο. Νίκησε χωρίς να πάρει την πλειοψηφία. Παίρνοντας τις συντηρητικές ψήφους που παραδοσιακά παίρνει το Ρεπουμπλικανικό κόμμα. Κερδίζοντας τις ψήφους των δηλωμένων ρατσιστών στο Νότο και αλλού. Και –κάτι που έκανε τη διαφορά– καταφέρνοντας να πάρει και ένα κομμάτι ψήφων των φτωχών λευκών, απολυμένων, εργατών, και μάλιστα εκεί που το Δημοκρατικό Κόμμα ήταν παραδοσιακά δυνατό, στην χτυπημένη βιομηχανική καρδιά των ΗΠΑ. Ο Τραμπ «παραδέχτηκε» κάτι το πολύ απλό: ότι η Αμερική έχει πρόβλημα. Και βέβαια αυτός «θα την ξανακάνει μεγάλη», θα ανοίξει τα εργοστάσια, θα δώσει δουλειές κλπ.

Αλλά στην ουσία τη νίκη στον Τραμπ την έδωσε το άλλο στρατόπεδο. Η Χίλαρυ και ο Μπιλ, ο Μπάρακ και η Μισέλ, βάσισαν όλη την προεκλογική τους εκστρατεία πάνω στο ότι «η Αμερική είναι μεγάλη». Αυτοβαυκαλίζονταν αγκαλιά με αστέρια της showbiz για την επιτυχία της οκταετίας του Ομπάμα αλλά η πραγματικότητα που βίωνε ο κόσμος ήταν άλλη.

Έτσι, η Κλίντον έχασε συνολικά έξι εκατομμύρια ψήφους συγκριτικά με τα αποτελέσματα του 2012. Στο Ντιτρόιτ, την πιο χτυπημένη από την ανεργία και την εσωτερική μετανάστευση πόλη 700.000 κατοίκων, όπου το 83% του πληθυσμού είναι πλέον μαύρο, η Κλίντον πήρε 48.000 ψήφους λιγότερες απ' όσες είχε πάρει το Δημοκρατικό Κόμμα το 2012.

Η δύναμη που μπορούσε να νικήσει τον Τραμπ σε αυτές τις εκλογές φάνηκε στη δυναμική που απέκτησε (ακόμα και στα γκάλοπ) την περίοδο που οι υποψήφιοι πάλευαν για το χρίσμα, η υποψηφιότητα του Σάντερς. Δηλώνοντας «σοσιαλιστής», μια λέξη ταμπού στο πολιτικό κατεστημένο των ΗΠΑ, μπορούσε να κερδίζει την εργατική οργή στα αριστερά και μέσα σε λίγους μήνες μπόρεσε να συσπειρώσει γύρω του εργαζόμενους και νεολαία, λευκούς και μαύρους και λατίνους. Αλλά το κατεστημένο του Δημοκρατικού κόμματος φρότισε να τον εξουδετερώσει (όχι χωρίς και τη δική του παθητική υποταγή) με το ίδιο αν όχι περισσότερο μένος με το οποίο πολέμησε τον Τραμπ, αφήνοντας έτσι το πεδίο ελεύθερο στον τελευταίο να παριστάνει ότι είναι «αντίπαλος του κατεστημένου».

Ταξική πόλωση

Στην ανάδειξη πολιτικών σαν τον Σάντερς στα αριστερά και σαν τον Τραμπ στα δεξιά στο αμερικάνικο πολιτικό σκηνικό, μπορεί κανείς να δει λοιπόν όχι «συντηρητικοποίηση», αλλά μια διαδικασία που εδώ και χρόνια βρίσκεται σε εξέλιξη με δύο κυρίαρχα χαρακτηριστικά: Βάθεμα της κρίσης και ταξική πόλωση.

Η ανάδειξη του Τραμπ σηματοδοτεί κοινωνική και πολιτική κρίση για την άρχουσα τάξη των ΗΠΑ. Δεν είναι τυχαίο ότι τα Χρηματιστήρια κατέγραψαν την ανησυχία τους με πτώση μόλις φάνηκε η νίκη του Τραμπ. Ότι τα ΜΜΕ και οι γκαλοπατζήδες, οι τραπεζίτες και το βιομηχανοστρατιωτικό σύμπλεγμα και «οι αγορές» στήριζαν Κλίντον. Ότι με εξαίρεση ενός, όλοι οι προηγούμενοι Ρεπουμπλικάνοι υποψήφιοι στήριζαν την Κλίντον. Τώρα, τόσο το Ρεπουμπλικανικό όσο και το Δημοκρατικό κόμμα συνειδητοποιούν με τρόμο ότι οι νεοφιλελεύθερες πολιτικές τους χάνουν τον παραδοσιακό έλεγχο που είχαν. Θεώρησαν και θεωρούν ότι ο Τραμπ παίζει με τη φωτιά όταν δημαγωγεί παριστάνοντας τον αντίπαλο του κατεστημένου για να πάρει την ψήφο οργισμένων εργατών. Και ανησυχούν γιατί ξέρουν ότι ο Τραμπ δεν ελέγχει αυτή την οργή.

Την έχουν δει να εκφράζεται τα τελευταία χρόνια ξανά και ξανά, και μάλιστα σε πλήρη αντίθεση με όσα πρεσβεύει ο Τραμπ και μεταφράζεται σε βαθιά ταξική πόλωση: Από την έκρηξη του Σιάτλ το

1999 στο αντιπολεμικό κίνημα που από το 2003 σάρωσε τις ΗΠΑ και άνοιξε το δρόμο για την εκλογή Ομπάμα. Αλλά και μετά το ξέσπασμα της οικονομικής κρίσης, με το κίνημα Occupy που απαίτησε σε μαζική κλίμακα τα δικαιώματα του 99%, στρατοπεδεύοντας έξω από τη Γουόλ Στριτ του 1%, το 2011. Με τις καταλήψεις δημόσιων χώρων, ακόμα και κατάληψη του κοινοβουλίου του Γουινσκόνσιν. Και βέβαια το κίνημα «Οι Ζωές των Μαύρων Μετράνε» ενάντια στις δολοφονίες της αστυνομίας. Από τις απεργίες για συνδικαλισμό και αυξήσεις στα φαστφουντάδικα και στα πολυκαταστήματα μέχρι τον αγώνα ενάντια στους αγωγούς στην Ντακότα. Ήταν αυτός ο κόσμος που εκφράστηκε με το «φαινόμενο Σάντερς», ψάχνοντας εναλλακτικές λύσεις προς τα αριστερά, αλλά ο Σάντερς τον άφησε στα κρύα του λουτρού.

Αυτή είναι η δύναμη που μπορεί να εμποδίσει τον Τραμπ να υλοποιήσει όλα τα άθλια σχεδιά του, τα τείχη, τις απελάσεις των μεταναστών, τις επιθέσεις στους μουσουλμάνους, τους ομοφυλόφιλους, τους μαύρους, τις γυναίκες, τους νέους.

Σήμερα, μόλις λίγες μέρες μετά τις εκλογές, οι μαζικές διαδηλώσεις που συγκλονίζουν τις ΗΠΑ δείχνουν ότι υπάρχουν όλες οι δυνατότητες ώστε η νίκη Τραμπ να μην πυροδοτήσει μια ακροδεξιά δυναμική, αλλά αντίθετα να οξύνει την κρίση των από πάνω και να ανοίξει ευκαιρίες για την εργατική αντίσταση.

Αλλά η αντίσταση από μόνη της δεν φτάνει. Το κίνημα δεν μπορεί να προχωρήσει με μια αριστερά τύπου Σάντερς, στην θανατηφόρο αγκαλιά του Δημοκρατικού κόμματος. Χρειάζεται μια αριστερά αποφασισμένη να στηρίξει δυναμικούς αγώνες ενάντια στον πόλεμο, τη φτώχεια και το ρατσισμό, με ορίζοντα την ανατροπή του καπιταλισμού. Και αυτό δεν ισχύει μόνο για τις ΗΠΑ αλλά παντού- και εδώ.

[Χρειάζεται Τούρκικη Μετάφραση](#), [Χρειάζεται Αγγλική Μετάφραση](#), [Εργατική Δημοκρατία \(Φύλλο 153\)](#), [Δεκαετία 2010-2019](#), [Λευκωσία \(νότια\)](#), 2016

From:

<https://movementsarchive.org/> - Κυπριακό Κινηματικό Αρχείο

Cyprus Movements Archive

Kıbrıs Sosyal Hareket Arşivi

Permanent link:

https://movementsarchive.org/doku.php?id=el:magazines:ergatikidimokratia:2_no153trump

Last update: 2026/06/07 11:08

